

1 בפרשת השבוע העוסקת בדיני הקרבנות נאמר 'על כל קרבנך תקריב מלח'
 2 והכתוב ממשיך ואומר:
 3 וְלֹא תִשְׁבֵּית מִלַּח בְּרִית אֱלֹקֶיךָ גו'1. וּמִבְּאֵר בְּלִקְוֵי
 4 תוֹרָה2 לאדמו"ר הזקן, במאמר הפותח בספוק זה שֶׁהַמִּלַּח מִמִּתְקַת
 5 אֶת הַבֶּשֶׂר וְנוֹתֵן בוֹ טַעַם, דָּאף
 6 שֶׁהַמִּלַּח עֲצָמוֹ אֵין בוֹ טַעַם,
 7 אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא פּוֹעֵל
 8 הַטַּעַם בַּבֶּשֶׂר. וּמִמְשִׁיךְ
 9 לְבָאָר3 במאמר בילקוטי תורה,
 10 שְׁכַמוּ-כֵן יֵשׁ בְּחִינָה זוֹ הַפּוֹעֵל
 11 עֲנִין דּוּמָה לַפּוֹעֵל הַמִּלַּח גַּם-כֵּן
 12 בַּתוֹרָה, שְׁזָהוּ עֲנִין פְּנִימִיּוֹת
 13 הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא בְּעֲצָמָה
 14 נִסְתָּרָה וְנִעְלָמָה, פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה,
 15 הִיא הַחֵלֶק הַנִּסְתָּר שֶׁבַּתּוֹרָה (ספר
 16 הַזוּהַר, הַקְּבֵלָה, הַחֲסִידוֹת) שֶׁאֵינָה
 17 מוֹשָׁגָת בַּהֲבֵנָה וְהַשְׂגָּה שְׁכִלִית
 18 הַגִּיּוֹנִית בְּבַחֲנֵינָה טַעַם מִמֶּשׁ
 19 כְּמוֹ שֵׁישׁ לָנוּ הַשְׂגָּה וְטַעַם
 20 בְּ"הַנְּגִלוֹת לָנוּ" כְּפִי שֶׁאֵנוּ מְבִינִים
 21 וּמְשִׁיגִים הֵיטֵב אֵת חֵלֶק הַנְּגִלָּה שֶׁל
 22 הַתּוֹרָה (הַתְּלֻמוֹד, סְפָרֵי הַהֲלָכָה),
 23 וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן, הֲרֵי הִיא
 24 פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה מִמִּתְקַת אֶת
 25 הַבֶּשֶׂר, שֶׁהוּא עֲנִין לִימוּד
 26 הַנְּגִלָּה וְנוֹתֵנָה בוֹ טַעַם, פִּינּוֹן
 27 שְׁעַל-יְדֵי-זֶה לִימוּד פְּנִימִיּוֹת
 28 הַתּוֹרָה דְּוָקָא בָּא לִיְדֵי יְרֵאת
 29 חֲטָא, וְכֹאשֶׁר "יְרֵאת ה' הִיא
 30 אוֹצְרוֹ"4 אֲזִי הַתּוֹרָה הִיא
 31 תּוֹרַת ה' כּו' כַּמֵּאֵר חֲכִימֵינוּ וְ"ל
 32 בַּגְּמֵרָא, "אֵמֵר רַבָּא, בְּשַׁעָה שְׁמַכְנִישִׁין
 33 אֲדָם לְדִין [אַחֲרֵי פְטִירַתוֹ מֵהָעוֹלָם]
 34 אוֹמְרִים לוֹ וְשֵׁאת וְנַתַּת בְּאִמּוֹנָה, קִבַּעַת
 35 עֲתִים לַתּוֹרָה, עִסְקַת בַּפְּרִיָּה וּרְבִיָּה,
 36 צַפִּית לִישׁוּעָה, פִּלְפִּלַת בַּחֲכָמָה, הִבַּנַּת
 37 דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר וְאִפִּילוּ חֲכִי [אִפִּילוּ אִם
 38 יֵשׁ בוֹ אֵת כָּל אֱלֹהִים] אִי יֵרֵאת ה' הִיא
 39 אוֹצְרוֹ אֵין אִי לֹא לֹא [אִם יֵרֵאת ה' הִיא
 40 הַדְּבַר הַחֲשׂוֹב בְּעֵינֵינוּ, כֵּן, וְאִם לֹא, לֹא]
 41 מִשָּׁל לְאֲדָם שֶׁאֵמֵר לְשַׁלּוּחוֹ הַעֲלָה לִי
 42 כּוֹר חֵיטִין לְעִלְיָה הֵלֶךְ וְהַעֲלָה לוֹ, אֵמֵר לוֹ עִירַבְתָּ לִי בַּהֵן קַב חוֹמְטִין [עֵפֵר
 43 שְׁמַעֲרִבִים אוֹתוֹ כְּדֵי שֶׁהַחֵיטִים יִישְׁמְרוּ וְלֹא יִתְלַעְצוּ], אֵמֵר לוֹ לֹא. אֵמֵר לוֹ

**בס"ד. שבת פרשת ויקרא,
 פרשת זכור, ט' אדר-שני,
 ה'תשכ"ה**

(הנחה בלתי מוגה)

1 וְלֹא תִשְׁבֵּית מִלַּח בְּרִית אֱלֹקֶיךָ גו'1. וּמִבְּאֵר
 2 בְּלִקְוֵי תוֹרָה2 שֶׁהַמִּלַּח מִמִּתְקַת אֶת
 3 הַבֶּשֶׂר, דָּאף שֶׁהַמִּלַּח עֲצָמוֹ אֵין בוֹ טַעַם, אֶף-
 4 עַל-פִּי-כֵן הוּא פּוֹעֵל הַטַּעַם בַּבֶּשֶׂר. וּמִמְשִׁיךְ
 5 לְבָאָר3, שְׁכַמוּ-כֵן יֵשׁ בְּחִינָה זוֹ גַּם-כֵּן בַּתּוֹרָה,
 6 שְׁזָהוּ עֲנִין פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא בְּעֲצָמָה
 7 נִסְתָּרָה וְנִעְלָמָה, שֶׁאֵינָה מוֹשָׁגָת בְּבַחֲנֵינָה טַעַם
 8 מִמֶּשׁ כְּמוֹ שֵׁישׁ לָנוּ הַשְׂגָּה וְטַעַם בְּ"הַנְּגִלוֹת
 9 לָנוּ", וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן, הֲרֵי הִיא מִמִּתְקַת אֶת
 10 הַבֶּשֶׂר, שֶׁהוּא עֲנִין לִימוּד הַנְּגִלָּה, פִּינּוֹן שְׁעַל-
 11 יְדֵי-זֶה דְּוָקָא בָּא לִיְדֵי יְרֵאת חֲטָא, וְכֹאשֶׁר
 12 "יְרֵאת ה' הִיא אוֹצְרוֹ"4 אֲזִי הַתּוֹרָה הִיא תּוֹרַת
 13 ה' כּו'.

14 (ב) וְהִנֵּה בְּהַמְשִׁיךְ הַמֵּאֲמָר5, בַּתּוֹר הַקְּדָמָה
 15 לְבִאּוֹר הַמַּעֲלָה בְּעֶסֶק הַתּוֹרָה
 16 הַנְּגִלִּית6, מִבְּאֵר7, שֶׁהַתּוֹרָה הִיא חֲכָמָתוֹ יְתִבְרָךְ
 17 שֶׁבְּאֲצִילוֹת שְׁבָה מְלוּבֵּשׁ אוֹר-אֵין-סוֹף בְּרוּךְ-
 18 הוּא מִמֶּשׁ, וְעַל זֶה מוֹסִיף הַיְצָמַח צְדָקָה בְּחֻצָּא
 19 עֵיגוּל: "וְלִכֵּן נִקְרָא הַתּוֹרָה מִשָּׁל הַקְּדָמוֹנִי,
 20 שֶׁהִיא בְּחִינַת חֲכָמָה עֵילָאָה, שֶׁהוּא כְּלִי לְאוֹר-
 21 אֵין-סוֹף בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהוּא קְדָמוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם,
 22 כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב מִזֶּה בְּדְרוֹשׁ פּוֹרִים". וְצָרִיךְ לְהַבִּין,
 23 דְּהִנֵּה, עֲנִין הַמִּשָּׁל כּוֹלֵל דְּבַר וְהֵיפּוּכוֹ, דְּמִתְד
 24 גִּיסָא הֲרֵי הוּא כְּלִי לְנִמְשָׁל, וְהַנְּמָשָׁל מְלוּבֵּשׁ בוֹ,
 25 וְלֹא יִדָּךְ גִּיסָא, הֲרֵי אֵינוֹ הַמִּשָּׁל, וְיִתְרָה מִזֶּה,

44 מוטב אם לא העליתה", וכפי שמבואר במאמר ב'ילקוטי תורה', פנימיות
 45 התורה הנותנת טעם בלימוד חלק הנגלה של התורה ומביאה ליראת ה',
 46 נמשלה לקב חומטין השומר על כל התבואה.
 47 הנזכר ב'ילקוטי תורה', בתור הקדמה
 48 לְבִאּוֹר הַמַּעֲלָה והיתרון שיש
 49 בְּעֶסֶק הַתּוֹרָה הַנְּגִלִּית6,
 50 מִבְּאֵר7 רבנו הזקן, שֶׁהַתּוֹרָה
 51 הִיא חֲכָמָתוֹ יְתִבְרָךְ
 52 שֶׁבְּאֲצִילוֹת הַחֲכָמָה הַאֲלוּקִית
 53 העליונה כפי שהיא בעולם האצילות
 54 (הראשון והנעלה מבין ארבעת
 55 העולמות הרוחניים הכלליים -
 56 אצילות, בריאה, יצירה, עשיה) שְׁבָה
 57 בַּבַּחֲנֵינָה הַחֲכָמָה מְלוּבֵּשׁ אוֹר-
 58 אֵין-סוֹף בְּרוּךְ-הוּא מִמֶּשׁ,
 59 כַּמֵּבֹאֵר בַּתּוֹרַת הַחֲסִידוֹת שֶׁהַחֲכָמָה
 60 שעניינה ביטול (כוח-מה) היא כלי
 61 ראוי להתגלות והשראת אור אֵין-סוֹף
 62 וְעַל זֶה מוֹסִיף הַיְצָמַח צְדָקָה
 63 בְּחֻצָּא עֵיגוּל כַּסּוּגִיִּים, כַּהֲגָה
 64 בַּמֵּאֲמָר: "וְלִכֵּן נִקְרָא הַתּוֹרָה
 65 מִשָּׁל הַקְּדָמוֹנִי, לְשׁוֹן הַכְּתוּב
 66 כְּדַבְּרֵי דוֹר לְשֹׁאֵל בַּסֵּפֶר שְׁמוּאֵל
 67 (כַּאֲשֶׁר יֵאמֵר מִשָּׁל הַקְּדָמוֹנִי מִרְשָׁעִים
 68 יֵצֵא רִשָׁע) וּמִבְּאֵר בַּחֲסִידוֹת שֶׁמִּשָּׁל
 69 הַקְּדָמוֹנִי זוֹ הַתּוֹרָה שֶׁהִיא בְּחִינַת
 70 חֲכָמָה עֵילָאָה, חֲכָמָה עֵלְיוֹנָה,
 71 שֶׁהוּא בַּחֲנֵינָה הַחֲכָמָה הִיא 'מִשָּׁל',
 72 הֵינּוּ כְּלִי רָאוּי לְהַכִּיל וּלְקַלוֹט אֵת
 73 הָאוֹר הַאֲלוּקִי לְאוֹר-אֵין-סוֹף
 74 בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהוּא קְדָמוֹנוֹ שֶׁל
 75 עוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב מִזֶּה
 76 בְּדְרוֹשׁ מֵאֵמֵר חֲסִידוֹת שֶׁל
 77 פּוֹרִים".
 78 וְצָרִיךְ לְהַבִּין כְּדַבְּרֵי הַיְצָמַח צְדָקָה
 79 שֶׁהַתּוֹרָה נִקְרָאת מִשָּׁל הַקְּדָמוֹנִי כִּי
 80 הִיא כְּלִי לְאוֹר הַאֲלוּקִי אֵין-סוֹפִי,
 81 דְּהִנֵּה, עֲנִין הַמִּשָּׁל כּוֹלֵל מְכִיל
 82 בְּתוֹכוֹ דְּבַר וְהֵיפּוּכוֹ, דְּמִתְד
 83 גִּיסָא מִצַּד אֶחָד הֲרֵי הוּא כְּלִי
 84 לְנִמְשָׁל וּמִשָּׁל הוֹלֵם הוּא מִשָּׁל שֶׁאֵין
 85 מְכִיל בְּתוֹכוֹ אֵת תּוֹכֵן הַנְּמָשָׁל, וְהַנְּמָשָׁל מְלוּבֵּשׁ בוֹ, וְלֹא יִדָּךְ גִּיסָא,
 86 מִצַּד שְׁנֵי, הֲרֵי אֵינוֹ הַמִּשָּׁל, וְיִתְרָה מִזֶּה, לֹא רַק שֶׁהַמִּשָּׁל אֵינוֹ הַנְּמָשָׁל

(1 פרשתנו ב, יג. 2) פרשתנו ג, סע"ד ואילך. (3) שם ד, א. ה, ד ואילך. (4) ישע"י לג, ו. וראה שבת לא, סע"א. (5) בהבא לקמן - ראה לקו"ש ח"ז ע' 26 ואילך (ממאמר זה). (6) בסעיף ד' (ה, א). (7) בסעיף ב' (ד, ג).

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 עצמו והוא לכל היותר משל לנמשל, אלא יתירה מזו **שְהוּא** המשל
2 **מְעַלִּים** על הנמשל ולמעשה מסחיר ומכסה את התוכן והרעיון שבנמשל
3 עצמו. וְכָלשׁוֹן ה'תּוֹרָה אור' (בְּדְרוֹשׁ המאמר פורים הנ"ל
4 שְׁמַצִּין ה'צִּמְחָה צֶדֶק'⁸ בהגהתו האמורה), לגבי מהותו של המשל
5 ביחס לנמשל "שְׁאִינוּ מְמַהוּת
6 הנמשל כְּלָל"⁹, "שְׁמַעְלִים
7 על הנמשל"¹⁰. וְכִינּוּן
8 שְׁבַמְאָמֵר ב'לְקוּטֵי תוֹרָה'
9 מְדוּבָר אודות מְעַלְת הַתּוֹרָה
10 "שְׁבָה מְלוּבֵשׁ אור־אֵין־סוּף"
11 בְּרוּךְ־הוּא מְמַשׁ", אֵינוּ
12 מוּבָן, מַה מוּסִיף ה'צִּמְחָה צֶדֶק'
13 בְּזֶה שְׂמוּסִיף בְּהַגְהָה שְׁהַתּוֹרָה
14 נְקָרָאת "מְשַׁל הַקְּדָמוּנִי",
15 הָרִי אֲדַרְבָּה, עֲנֵן הַמְּשַׁל
16 מוֹרָה עַל הַהֶעְלָם עַל
17 הַנְּמַשֵּׁל, קְדָמוּנוּ שֶׁל עוֹלָם
18 ואילו במאמר מודגש עניין הגילוי,
19 היינו שבתורה מלובש אור האֵין־סוּף.
20 וְיוּבָן בְּהַקְדָּמִים הַבְּאוּר
21 בְּהַאֲמוֹר לְעִיל שְׁהַמְּשַׁל
22 מְעַלִּים עַל הַנְּמַשֵּׁל, כְּלוּמֵר,
23 למרות שהמשל נועד להסביר את
24 הנמשל, התוכן של המשל מהווה
25 העלם והסתור על התוכן והעומק של
26 הנמשל עצמו שְׁבַפְרָט מְסוּיָם
27 הָרִי זֶה הַהֶעְלָם שְׁבַמְשַׁל הַהֶעְלָם
28 גְּדוֹל יוֹתֵר מְאֹד שְׁהַהֶעְלָם
29 שְׁבַעֲנֵן הַחִידָה שְׂמַעְלִימָה
30 ומסתירה את פתרון החידה, דְּכִינּוּן
31 שְׁהַחִידָה בְּשִׁלְעֻצְמָהּ (לְלֹא
32 עֲנֵנּוּ שְׁעַלְיו מוֹרָה הַחִידָה
33 היינו פתרון החידה) אֵין בָּהּ תוֹכֵן
34 שְׁכָלִי מִצַּד עֲצָמָה וְהִיא רַק רוּמֹת
35 לתוכן מסויים, או שְׁהִיא חִידָה לֹא
36 רַק חִסְרוֹת תוֹכֵן מְשַׁלָּה אֵלָּא אֲפִילוּ
37 בְּסִתְיָה לְשַׁכֵּל, כְּמוֹ חִידָת
38 שְׁמַשׁוֹן שְׂמַעֲזוּ יֵצֵא מְתוּק
39 גו' ¹¹ כשכוונתו לכך שבתוך גויית
40 האריה נוצרה כוורת דבורים של דבש
41 מתוק, ודבורי החידה כשלעצמם הם דבור שמצד עצמו אינו מתקבל בשכל
42 שהרי 'עוד' ומתוק' הם שני הפכים, הָרִי מְזָה גוּפָא מִעֵצֵם הַעוֹבְדָה
43 שהחידה כשלעצמה לא מכילה תוכן ורעיון שכלי מוּבָן שְׁהַחִידָה מוֹרָה
44 עַל עֲנֵנּוּ מְסוּיָם שְׂמַתְעַלָּם בָּהּ כִּךְ שְׁבַעֲצֵם חִידָה עֲצָמָה מְכוֹנֶת אֵל

45 הפתרון ואם כן אין זה העלם והסתור גדול כל כך, מַה־שְׁאִין־כֵּן בְּמַשֵּׁל,
46 הָרִי גַם לְלֹא הַנְּמַשֵּׁל יֵשׁ בּוֹ מִצַּד עֲצָמוֹ אֵיזָה תוֹכֵן שְׁכָלִי הַגִּיּוּנִי,
47 וְלִכֵּן יִתְכַּן שְׁבַשְׂמִיעֵת הַמְּשַׁל לֹא תוֹפְסִים כְּלָל שְׁיֵשׁ עַלְיו
48 נְמַשֵּׁל כִּךְ שְׁהַמְשַׁל מְעַלִּים עַל הַנְּמַשֵּׁל הַעֵלֵם גְּדוֹל בִּיּוֹתֵר [וְהַהֶעֱיֵר,
49 שְׁלִפְעָמִים מְבַאֵר¹² שְׁהַמְשַׁל
50 מְעַלִּים עַל הַנְּמַשֵּׁל פְּחוֹת
51 מְאֹד הַהֶעְלָם הַחִידָה וְהַחִידָה
52 מְסִתִּירָה אֵת הַרְעִיּוֹן שְׂמַאחֲרִיָּה יוֹתֵר
53 מְאֹד הַמְשַׁל מְעַלִּים עַל הַנְּמַשֵּׁל,
54 וְכַמְבֹאֵר בְּמַאמֵר שֶׁל הַרְבֵּי הַרִשׁ"ב
55 מְשַׁנֵּת חֲרַע"ח, שֶׁם מְבֹאֵר שְׁכַמְשִׁלִּים
56 יֵשׁ כַּמָּה דְּרָגוֹת. יֵשׁ מְשַׁל שֵׁשׁ בּוֹ שְׁכָל
57 אֵלָּא שְׁהוּא עֲנִיָן גְּשָׁמִי, אֲבָל מְכַל־
58 מְקוּם יֵשׁ בּוֹ שְׁכָל וְהַנְּמַשֵּׁל נִרְאֶה וְנִגְלָה
59 בְּמַשֵּׁל, "דְּמַשֵּׁל וְנַמְשַׁל יֵשׁ לְהֵם שִׁיכּוֹת
60 זֶה לְזֶה, וְהֵינּוּ שְׁהַמְשַׁל בְּאֵמֶת הוּא
61 הַנְּמַשֵּׁל רַק שְׁבַא בְּהַגְשָׁמָה כו', וְכַמְשַׁל
62 שֵׁשׁ בּוֹ שְׁכָל נִגְלָה בּוֹ הַנְּמַשֵּׁל כו', וְיֵשׁ
63 מְשַׁל שְׁהוּא בְּאֵין־עֲרוּךְ כְּלָל אֵל
64 הַשְּׁכָל", וְכַמְשַׁל שְׁהוּא בְּאֵין־עֲרוּךְ
65 לְנַמְשַׁל מְעַלִּים יוֹתֵר עַל הַנְּמַשֵּׁל, "וְיֵשׁ
66 מְשַׁל הַנְּקָרָא חִידָה שְׁזוּהוּ הַהֶעְלָם לְגַמְרִי
67 וְיֵשׁ חִידוֹת שְׁהֵן עֲצָמָן אֵינִם מוּבָנִים
68 בְּשַׁכֵּל כְּלָל כִּי אֵינִם עֲנִינִים מוּבָנִים
69 כְּלָל וְכָל חִידָה הָרִי מְעַלִּים בִּיּוֹתֵר עַל
70 הַשְּׁכָל כו'", וְלִפִּי זֶה הַחִידָה מְעַלִּימָה
71 יוֹתֵר מְהַמְשַׁל, אֲבָל זֶהוּ הַאֲמוֹר
72 לְעִיל שְׁהַמְשַׁל מְלַמֵּד עַל הַנְּמַשֵּׁל וּמִגְלָה
73 אוֹתוֹ הוּא רַק לְאַחֲרֵי שְׁיּוֹדְעִים
74 שְׁהַמְשַׁל יֵשׁ לוֹ נְמַשֵּׁל, שְׂאֵז
75 הַגָּה עַל־יְדֵי הַמְּשַׁל נְקָל יוֹתֵר
76 לְהַגִּיעַ אֶל הַנְּמַשֵּׁל מְאֹד
77 עַל־יְדֵי הַחִידָה כִּי הַמְשַׁל אֵכֵן
78 מְגַלָּה וּמְסַבֵּיר אֵת הַנְּמַשֵּׁל בְּשׁוֹנָה
79 מְהַחִידָה. אֲבָל יְכוֹל לְהִיּוֹת גַּם
80 מְצַב שְׁלֹא יוֹדְעִים כְּלָל שְׁקִיִּים נַמְשַׁל
81 כִּיּוֹן שְׁחֹשְׁבִים שְׁבַמְשַׁל עֲצָמוֹ
82 מוּנָח כְּלָל תוֹכֵן הַעֲנֵנּוּ, מְבָלִי
83 לְדַעַת שְׁיֵשׁנוּ גַם נְמַשֵּׁל,
84 וּמְצַד זֶה נְחָשֵׁב הַמְּשַׁל
85 לְהַעֲלָם גְּדוֹל יוֹתֵר מְאֹד חִידָה שְׁכּוֹרָה שְׁהִיא חִידָה שְׂאֵמֹרָה
86 לְהוֹבִיל לְרַעִיּוֹן וּפְתוּרָן מְסוּיָם].
87 וְעֲנֵנּוּ זֶה שְׁהַמְשַׁל שְׁנוּעַד לְהִיּוֹת הַסְּבִיר לְנַמְשַׁל, לְמַעֲשֵׂה מְהוּוֹה הַהֶעְלָם עַל
88 הַנְּמַשֵּׁל שְׁנֵף לְמְבַאֵר ב'לְקוּטֵי תוֹרָה' שֶׁם הַחִילוּק הַהַבְדֵּל שְׁכִינּוּ

(8) והוא ד"ה חייב איניש (השני). (9) צח, ב. (10) שם, ג. (11) שופטים יד, יד. (12) ראה סה"מ תרע"ח ע' שנו.

ולא תשבית מלח ברית אלקיך גו'

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 עֶסֶק העיסוק בלימוד התורה הנגלית, לימוד הלכות התורה,
 2 שְׁהָאָדָם הַלּוֹמֵד מוֹשִׁיג וְתוֹפֵס מֵהוּת וְעֲצָמִיּוֹת הַחֻקִּים
 3 שְׂבֻחָהּ וְהוֹמוֹשִׁים עֲלֵיהֶם מְדוּבָר בְּחֵלֶק הַנִּגְלָה שֶׁבְּתוֹרָה הֵם כֵּאלֹה
 4 שֶׁהָאָדָם מְבִיֵן וּמְשִׁיג הֵיטֵב אֵת עֵצֶם מֵהוּחֵם, מְבִיֵן שְׂמֵדְבָרָת בְּעֵנְיָם
 5 גְּשָׁמִיִּים מוֹשִׁיגִים מְעַנְיֵי הָעוֹלָם הַזֶּה
 6 שְׂמֵהוּתָן מוֹשִׁיג, לְלִמּוּד
 7 חֻקֵּי הַחֻקִּים, וְעַל-דִּרְדְּרָה
 8 לְלִמּוּד הָאֲגָדוֹת וְסִפּוּרֵי
 9 הַתּוֹרָה שֶׁבָּהֶם הָאָדָם נִתְקַל בְּמוֹשִׁיגִים
 10 וְרַעֲיוֹנוֹת שֶׁאֵין לוֹ הַשְׂגָּה טוֹבָה כְּעֵצֶם
 11 הַמֵּהוּת שֶׁלָּהֶם (וְהוּא רַק יוֹדֵעַ עַל
 12 מִצִּיאוֹתָם, כְּמִבּוֹאֵר בְּחִסְדוֹת הַהַבְדֵּל
 13 בֵּין 'הַשְׂגָּת הַמֵּהוּת' לִידִיעַת
 14 הַמִּצִּיאוֹת), שְׂהִלְכוֹת הַתּוֹרָה
 15 שְׂמֵלּוּבָשִׁים בְּשִׁכְלָה הֵם דּוֹגְמַת
 16 הַמְּשָׁלִים הַמְעַלְמִים עַל הַנִּגְמָשׁ וְכֵן
 17 לְלִמּוּד הַלְכוּת, חֵלֶק הַנִּגְלָה שֶׁבְּתוֹרָה
 18 הוּא כְּמוֹכֵן מִטּוֹיִם הָעֵלִים וְהַסֵּתֵר עַל
 19 הָאֲלוּקוֹת שֶׁבְּתוֹרָה, כִּי מִצַּד
 20 הַהִתְלַבְּשׁוֹת שֶׁל חֵלֶק הַנִּגְלָה
 21 שֶׁבְּתוֹרָה בְּשִׁכְלָה הָאֲנוּשִׁי, אֶפְשָׁר
 22 לְטַעוֹת חֲסֵי-וְשִׁלּוּם שְׂאֵין
 23 בָּהֶם רַק הַחִיצוֹנִיּוֹת, גּוֹפִי
 24 תּוֹרָה מְבִלִי לְדַעַת וְלַחֲכִיר אֵת
 25 הַפְּנִימִיּוֹת, הַנִּשְׁמָה' שֶׁל הַתּוֹרָה,
 26 וְכִלְשׁוֹן הַזֵּהָרָה¹³ חֲשִׁיבוֹתָא
 27 דְּגוֹפָא דְּנִשְׁמָתָא, כִּשְׁם שֶׁלֹּא
 28 יֵשׁ נִשְׁמָה וְגוֹף, וְחֲשִׁיבוֹת הַגּוֹף הֵיא
 29 הַנִּשְׁמָה כִּיֵּהָ אֵין גּוֹפָא כְּדוֹמָה לְכֵן
 30 אֲוִרְתָא אֵית לָהּ גּוֹפָא לְתוֹרָה
 31 יֵשׁ גּוֹף כִּיֵּהָ גּוֹפִי תּוֹרָה כִּיֵּהָ
 32 נִשְׁמָתָא דְּאֵיהִי עֲקָרָא דְּכּוּלָּא
 33 אֲוִרְתָא הַנִּשְׁמָה הֵיא עֵיקַר כֵּל
 34 הַתּוֹרָה מִמֶּשׁ כִּיֵּהָ מֵה-שְׂאֵין-כֵּן
 35 הַסִּפּוּרִים וְהָאֲגָדוֹת שֶׁבְּתוֹרָה,
 36 כִּיֵּהָ שְׂלָא נִתְלַבְּשׁוּ בְּהוֹרָאוֹת
 37 (שְׂזָהוּ פִירוּשׁ לְשׁוֹן 'תּוֹרָה'
 38 מִלְשׁוֹן הוֹרָאָה וְעֵנְיָן הַתּוֹכֵן שֶׁל
 39 הַתּוֹרָה הַנִּגְלִית, הוֹרָאוֹת וְהַלְכוּת),
 40 וְרֵאִים בְּזָה כְּסִיפּוּרִים וְבִאֲגוּדוֹת
 41 שֶׁהֵם מְרַמְזִים עַל סוּדוֹת
 42 (הַתּוֹרָה), דּוֹגְמַת הַחִידָה
 43 שְׂרומזת לְדַבֵּר עֲמוּק וְנִסְתָּר.

1 שְׂבִיֵן עֶסֶק הַתּוֹרָה הַנִּגְלִית, לְלִמּוּד הַלְכוּת
 2 הַתּוֹרָה, שְׂהָאָדָם הַלּוֹמֵד מוֹשִׁיג וְתוֹפֵס מֵהוּת
 3 וְעֲצָמִיּוֹת הַחֻקִּים שְׂבֻחָהּ, מְבִיֵן שְׂמֵדְבָרָת
 4 בְּעֵנְיָם גְּשָׁמִיִּים שְׂמֵהוּתָן מוֹשִׁיג, לְלִמּוּד חֻקֵּי
 5 הַחֻקִּים, וְעַל-דִּרְדְּרָה לְלִמּוּד הָאֲגָדוֹת וְסִפּוּרֵי
 6 הַתּוֹרָה, שְׂהִלְכוֹת הַתּוֹרָה שְׂמֵלּוּבָשִׁים בְּשִׁכְלָה הֵם
 7 דּוֹגְמַת הַמְּשָׁלִים, כִּי מִצַּד הַהִתְלַבְּשׁוֹת בְּשִׁכְלָה,
 8 אֶפְשָׁר לְטַעוֹת חֲסֵי-וְשִׁלּוּם שְׂאֵין בָּהֶם רַק
 9 הַחִיצוֹנִיּוֹת, גּוֹפִי תּוֹרָה, וְכִלְשׁוֹן הַזֵּהָרָה¹³
 10 חֲשִׁיבוֹתָא דְּגוֹפָא דְּנִשְׁמָתָא, כִּיֵּהָ אֵין אֲוִרְתָא
 11 אֵית לָהּ גּוֹפָא כִּיֵּהָ גּוֹפִי תּוֹרָה כִּיֵּהָ נִשְׁמָתָא דְּאֵיהִי
 12 עֲקָרָא דְּכּוּלָּא אֲוִרְתָא מִמֶּשׁ כִּיֵּהָ מֵה-שְׂאֵין-כֵּן
 13 הַסִּפּוּרִים וְהָאֲגָדוֹת, כִּיֵּהָ שְׂלָא נִתְלַבְּשׁוּ בְּהוֹרָאוֹת
 14 (שְׂזָהוּ פִירוּשׁ לְשׁוֹן 'תּוֹרָה' וְעֵנְיָן הַתּוֹרָה), וְרֵאִים
 15 בְּזָה שֶׁהֵם מְרַמְזִים עַל סוּדוֹת (הַתּוֹרָה), דּוֹגְמַת
 16 הַחִידָה.
 17 וַיֵּשׁ לֹמֵר שְׂזָהִי כְּוָנַת הַצִּמְח צֶדֶק בְּמָה
 18 שְׂפָתָב "וְלִכֵּן גִּקְרָא הַתּוֹרָה מִשְׁל הַקְּדָמוֹנִי
 19 כִּיֵּהָ אֵין כִּיֵּהָ לְאֲוִרְתָא-סוּף בְּרוּךְ-הוּא", שְׂגָם
 20 הָעֵלִים הַמְּשָׁל צְרִיכִים לְשִׁנּוֹתוֹ וְלְפַעוֹל שְׂיִהִיָּה
 21 כִּיֵּהָ, וְהִיָּגוּ, שְׂעַל-יְדֵי לְלִמּוּד פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה
 22 שְׂנִקְרָאת מְלַח, הִיָּה גָם הַמְּשָׁל, נִגְלָה דְּתּוֹרָה,
 23 נְעִשָׂה כִּיֵּהָ לְאֲוִרְתָא-סוּף בְּרוּךְ-הוּא¹⁴.
 24 וְלִהוֹסִיף שְׂבִלְקוּטִי תּוֹרָה' שֵׁם בְּהַתְחַלַּת
 25 הַסִּעִיף מְדוּבָר אֲוִדוֹת עֵנְיָן הַמְּסִירַת
 26 נְפִשׁ', שֶׁהוּא מְעַצְמִיּוֹת הַנְּפִשׁ שְׂלִמְעָלָה מֵהַשְׂכָּל.
 27 וַיֵּשׁ לֹמֵר, שֶׁהִגְהַת הַצִּמְח צֶדֶק בְּעֵנְיָן מִשְׁל
 28 הַקְּדָמוֹנִי שְׂיִכַת (לֹא רַק לְתִיבּוֹת שְׂלִפְנֵיָה
 29 וְסִמּוּכוֹת לָהּ, שְׂבִתּוֹרָה מְלּוּבָשׁ עֲצָמוֹת אֲוִרְתָא-
 30 סוּף בְּרוּךְ-הוּא מִמֶּשׁ, אֶלָּא) גָם לְמְדוּבָר בְּרֵאשׁ
 31 הַסִּעִיף אֲוִדוֹת עֵנְיָן הַמְּסִירוֹת-נְפִשׁ', כִּי עֵנְיָן
 32 הַמְּסִירוֹת-נְפִשׁ' שְׂבִא מְעַצְמוֹת הַנְּפִשׁ שְׂלִמְעָלָה

44 וַיֵּשׁ לֹמֵר שְׂזָהִי כְּוָנַת הַצִּמְח צֶדֶק בְּמָה שְׂפָתָב
 45 הַנִּזְכָּר לְמִאמֵר בִּלְקוּטִי תוֹרָה' "וְלִכֵּן גִּקְרָא הַתּוֹרָה מִשְׁל הַקְּדָמוֹנִי
 46 כִּיֵּהָ אֵין כִּיֵּהָ לְאֲוִרְתָא-סוּף בְּרוּךְ-הוּא", וְלַעִיל נִשְׂאָלָה
 47 הַשְׂאָלָה שֶׁלְּכֹאֲוֵרָה תְּמוּהָ לֹמֵר עַל הַמְּשָׁל שֶׁהוּא כִּיֵּהָ לְגִילּוֹי בְּעוֹד שֶׁמְבּוֹאֵר
 48 בְּחִסְדוֹת שֶׁהַמְּשָׁל מְעַלִּים, וְהַבִּיאוֹר
 49 הוּא שְׂכּוּנַת הַצִּמְח צֶדֶק הֵיא לֹמֵר
 50 שְׂגָם הָעֵלִים הַמְּשָׁל צְרִיכִים
 51 לְשִׁנּוֹתוֹ וְלְפַעוֹל שֶׁלֹּא יַעִלִים וְלֹא
 52 יִסְתִּיר אֵלָּא שְׂיִהִיָּה כִּיֵּהָ לְקִלוֹט
 53 וְלַחֲכִיל אֵת הַגִּילּוֹי שֶׁל הַאֲוִרְתָא-סוּף
 54 הַאֲלוּקִי, וְהִיָּגוּ, שְׂעַל-יְדֵי לְלִמּוּד
 55 פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה שְׂנִקְרָאת
 56 מְלַח, כְּמִבּוֹאֵר בְּחִתּוּלַת הַמִּאמֵר
 57 (וּפַעוּלַת בְּלִימּוּד הַתּוֹרָה הֵיא בְּרוּגְמַת
 58 פַּעוּלַת הַמִּלַּח עַל הַבִּשָּׁר וּפַעוּלַת הַקָּב
 59 חוֹמְטִין" בְּתוֹבָאָה) הִיָּה גָם
 60 הַמְּשָׁל, נִגְלָה דְּתּוֹרָה, נְעִשָׂה
 61 כִּיֵּהָ לְאֲוִרְתָא-סוּף בְּרוּךְ-
 62 הוּא¹⁴ וּבְמִקּוֹם הַלְעִלִים וְלַחֲסִיר עַל
 63 הָאוֹר, הוּא מְכִיל וְקוֹלֵט אֵת הָאוֹר
 64 הַאֲוִרְתָא-סוּף.
 65 וְלִהוֹסִיף שְׂבִלְקוּטִי תּוֹרָה'
 66 שֵׁם בְּהַתְחַלַּת הַסִּעִיף מְדוּבָר
 67 אֲוִדוֹת עֵנְיָן הַמְּסִירַת נְפִשׁ',
 68 שֶׁהוּא נִמְשָׁךְ וְנוֹבֵעַ מְעַצְמִיּוֹת
 69 הַנְּפִשׁ שְׂלִמְעָלָה מֵהַשְׂכָּל שֶׁהִי
 70 מְסִירוֹת נְפִשׁ עַד כִּי וְיִתּוֹר עַל הַחִיִּים
 71 הֵיא הַיִּפְךְ הַרְצוֹן הַטְּבִיעִי שֶׁל הָאָדָם
 72 לְחִיּוֹת וְהַיִּפְךְ הַהִיגוֹן הָאֲנוּשִׁי וְהוּא
 73 נוֹבֵעַ מְעַצֵּם הַנְּפִשׁ שֶׁלִּמְעַלָּה מֵהַשְׂכָּל
 74 וְהַרְצוֹנוֹת הַטְּבִיעִים שֶׁל הָאָדָם. וַיֵּשׁ
 75 לֹמֵר, שֶׁהִגְהַת הַצִּמְח צֶדֶק
 76 בְּעֵנְיָן מִשְׁל הַקְּדָמוֹנִי שְׂיִכַת
 77 (לֹא רַק לְתִיבּוֹת הַמִּילִים מִתּוֹךְ
 78 הַמִּאמֵר שְׂלִפְנֵיָה וְסִמּוּכוֹת לָהּ,
 79 שְׂבִתּוֹרָה מְלּוּבָשׁ עֲצָמוֹת
 80 אֲוִרְתָא-סוּף בְּרוּךְ-הוּא
 81 מִמֶּשׁ כְּמוֹכֵן וּמְבּוֹאֵר לַעִיל, אֶלָּא)
 82 גָם לְמְדוּבָר בְּרֵאשׁ הַסִּעִיף
 83 אֲוִדוֹת עֵנְיָן הַמְּסִירוֹת-נְפִשׁ',
 84 כִּי עֵנְיָן הַמְּסִירוֹת-נְפִשׁ' שְׂבִא
 85 מְעַצְמוֹת הַנְּפִשׁ שְׂלִמְעָלָה
 86 מֵהַשְׂכָּל, שְׂבִתּוֹתָה לְעֲצָמִיּוֹת

(13) ח"ג קנב, א. 14) וע"ד המבואר בקונטרס עץ החיים פי"ב ואילך. ובכ"מ.

שבת פרשת ויקרא, פרשת זכור, ט' אדר-שני, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

1 אור-אין-סוף ברוך-הוא המסירות נפש' של האדם למען האלוקות
 2 נובעת מכך שעצמיות הנשמה בטלה אל העצמיות של הקדוש-ברוך-הוא
 3 וקשורה ומאוחדת בו, והעצמיות היא בחינה שְׁלֹמֶעֱלָה מְעֵלָה גַם-בֵּן
 4 מִהֶחֱכֵמָה, ולכן הָרִי זֶה נִתְיַנֵּת כִּחַ לְעִבּוּדָה (וּמִתְבַּטָּא בָּהּ)
 5 ד'מִשַׁל הַקְּדָמוֹנִי, לְעִשׂוֹת
 6 מְעַנֵּן הַמֶּשֶׁל שְׁתוּכְנוּ העלם
 7 והסתר על אלוקות להפוך אותו להיות
 8 פְּלִי לְקַדְמוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם אור אין
 9 סוף שלמעלה מהגבלות העולם.
 10 ג) וְעַנֵּן זֶה היינו להפוך את העלם
 11 המשל שיהיה כלי לגילוי האיין-סוף
 12 ("קדמונו של עולם") ולעשות זאת על
 13 ידי המסירות נפש' שנובעת ונמשכת
 14 מעצמיות הנפש שלמעלה מהשכל
 15 הבטלה לעצמות האלוקות (וכפי
 16 שיחבאר עוד להלן) מְרוֹמְזוּ בְּצִיּוֹן
 17 שֶׁל ה'צִמְח־צֶדֶק' על דבריו אלה,
 18 כשהוא מציין למאמר ב'תורה אור' שם
 19 מכואר העניין: "כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב
 20 מִזֶּה בְּדְרוֹשׁ פּוֹרִים", וְלֹא כֵתֵב
 21 ה'צִמְח צדק' כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב
 22 בְּדְבוּר־הַמִּתְחִיל חֵיב אֵינִישׁ
 23 לְבִסּוּמִי, פְּרָגִיל (גַּם אֲצֵל ה'צִמְח־צֶדֶק') בְּצִיּוֹנִים
 24 ה'צִמְח־צֶדֶק')
 25 למאמרים אחרים לְקִרְוֵא הַפְּאֲמָר
 26 עַל-שֵׁם הַתְּחִלָּתוֹ וְזוּה מוֹבֵן
 27 שהדברים קשורים לתוכן הפנימי
 28 הכללי של פורים, כפי שממשיך
 29 ומבאר.
 30 וּבְהִקְדָּמָה, דְּהֵנָּה, עֵיקַר עַנְיָן
 31 הַפּוֹרִים שבו בא לידי ביטוי העניין
 32 והתוכן הכללי של פורים הוא
 33 תְּחִיב לְבִסּוּמִי עַד דְּלֹא יָדַע
 34 כּוֹ',¹⁵ שְׁזוּהִי הַמַּצָּוָה הַיְחִידָה
 35 שְׁחִיבָהּ הוּא בְּכָל מִשְׁפַּח יוֹם
 36 הַפּוֹרִים, בְּכָל רֶגַע וְרֶגַע
 37 שְׁבֹרֵן¹⁶ כמבאר ב'לקוטי שיחות'
 38 (חלק ז, פרשת ויקרא, מהתוועדות זו
 39 של שבת פרשת ויקרא תשכ"ה), שהדבר שונה משאר מצוות יום הפורים,
 40 לדרגא מצוות מקרא מגילה, כאשר אדם קרא את המגילה בפורים פעם אחת
 41 בלילה ופעם אחת ביום, בכך הוא עשה את המצווה בשלימות. אפילו את
 42 מצוות מתנות לאביונים שמצווה להרכות בהם, הרי אין היא חייב על כל היום,

ביאור בדרך אפשר

מה שאין כן 'משתה ושמחה', כיוון שנאמר 'ימי משתה ושמחה - 'משתה
 44 ושמחה' סמוך למילה 'ימי' (לא כמו 'ומשלות מנות גר' מתנות לאביונים'
 45 הכתובים אחר כך) - יש לומר שהחייב הוא על כל רגע של 'ימי' אלא שעל
 46 ידי הקיום של המצווה פעם אחת ביום, הדבר נמשך על כל רגע ורגע של כל
 47 היום. ולכן החייב "לבסומי" מורה על
 48 התוכן הפנימי של פורים ועל התוכן
 49 המיוחד של פורים.
 50 וְהֵנָּה, בְּפִירוֹשׁ "עַד דְּלֹא יָדַע
 51 בֵּין אָרוּר הֶמֶן לְבְרוּךְ
 52 מְרַדְּכִי", אֵיתָא כְּתוּב
 53 בְּמִפְרָשִׁים¹⁷, שֶׁהַכֹּהֵן בָּנָה
 54 שהאדם יהיה מבוסס במידה כזו
 55 שְׁלֹא יָדַע לְחֻשׁב לְעִשׂוֹת אֵת
 56 הַחֻשׁב שֶׁ"אָרוּר הֶמֶן" הוּא
 57 בְּגִימְטְרִיא שוואה לגימטריא של
 58 "בְּרוּךְ מְרַדְּכִי" (502). אֵף
 59 צְרִיף לְהִבִּין, שֶׁהָרִי
 60 הַגִּימְטְרִיאֹת שֶׁנִּזְכְּרוּ בַּתּוֹרָה
 61 אֵינָם בְּאֶקְרָאֵי בְּעֵלְמָא סתם
 62 בְּמִקְרָא חֲסִי-וְשְׁלוֹם, אֲלֵא
 63 הַגִּימְטְרִיא מוֹרָה עַל הַשִּׁיבוֹת
 64 (הַשְׁוֹאָה וְדַמְיוֹן) פְּנִימִית בֵּין
 65 שְׁנֵי הָעֲנִינִים שְׁמִסְפָּרָם
 66 שְׁנֵיהֶם¹⁸. וְכַמוֹכֵן מִהַמְבָּאָר
 67 בַּתְּנַיָּא¹⁹ שֶׁהַנְּבָרָאִים
 68 שְׁנִקְרָאִים בְּשֵׁם שְׁהוּא
 69 הַגִּימְטְרִיא שֶׁל הַתְּבָה הַמִּילָה
 70 באותה גימטריא שְׁנִזְכְּרָה בְּעֵשְׂרָה
 71 מְאָמְרוֹת, הֵנָּה הַחִיּוֹת
 72 הָאֱלֹקִית שְׁבִהֵם נְמִשְׁכָּת
 73 מִתְּבָה מִילָה זֶה שְׁבַע-עֶשְׂרֵה
 74 מְאָמְרוֹת (לְאַחֲרֵי מִיעוּט
 75 הָאוֹר וְהַחִיּוֹת כּוֹ' שֶׁכֵּן הַגִּימְטְרִיא
 76 אמנם מלמדת על קשר למילה בערך
 77 מספרי זה בעשרה מאמרות, אבל
 78 העובדה שזו מילה רק בגימטריא של
 79 המילה המפורשת בעשרה מאמרות
 80 שבתורה מלמדת שהחיות האלוקית
 81 הנמשכת באמצעות שם הנברא שהוא בגימטריא של מילה מהמאמרות היא
 82 חיות מועטת ומצומצמת). וּמִמִּילָא מוֹכֵן, שְׁיִישׁ גַּם הַשְׁוֹאָה
 83 פְּנִימִית דַּמְיוֹן בְּתוֹכֵן הַפְּנִימִי בֵּין עַנְיָנִים שֶׁשְׁמוֹתֵיהֶם הֵם
 84 בְּאוֹתוֹ מְסֻפָּר. וְעַל-פִּי-זֶה אֵינוֹ מוֹכֵן, מֵהִי הַשְׁוֹאָה וְאִיזָה

(15) מגילה ז, ב. (16) נתבאר בארוכה ב'לקוטי ח"ז ע' 21-20. (17) אגודה - הובא בד"מ וב"ח בטור או"ח ר"ס תרצה. וכ"ה במג"א שם סק"ג. (18) ראה שומר אמונים ויכוח הראשון סכ"א-ג. (19) שער היחוד והאמונה פ"א. פ"ז (פד, ב).

ולא תשבית מלח ברית אלקיך גו'

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 דמיון וזהות בתוכן בין "ארור המן" ל"ברוך מרדכי", שהם
 2 שני ענינים הפכיים שונים זה מזה ומנוגדים זה לזה לחלוטין?
 3 וְהַבְּאוּר בְּזָה, דְּהִנֵּה, הַחַיִּית הָאלוּקוֹת שֶׁל כָּל דָּבָר שֶׁמְכַוְּחָה הַדָּבָר
 4 מִתְהוּוֹה וּמִתְקִיִּים הוּא הַכְּפֻנָה הַעֲלִיּוֹנָה הַמְטֵרָה וְהַתְּכַלִּית הָאלוּקִית
 5 שֶׁבְּשִׁבְלָה נִבְרָא הַדָּבָר שׁוֹ
 6 הַחַיִּית שְׁלוֹ. וְכִיּוֹן שֶׁכְּפֻנַת
 7 הַתְּהוּוֹת "אַרְוֵר הַמֶּן" כֹּל
 8 הַמְצִיאוֹת הַשְּׁלִילִית וְהַעֲנִיּוֹן וְהַתּוֹכֵן
 9 הַשְּׁלִילִי שֶׁמְסַמֵּל "אַרְוֵר הַמֶּן", הַמְטֵרָה
 10 שְׁלֵהֶם הִיא בְּשִׁבְלֵי "וְנִהְפֹךְ
 11 הוּא"²⁰, כְּדֵי לִשְׁנוֹת וְלִהְפֹּךְ אוֹתָם
 12 הַיְנוּ, שֶׁעַל־יְדֵי עֲבוּדַת בְּנֵי־
 13 יִשְׂרָאֵל הָעוֹבְדִים אֶת ה' בְּתוֹרָה
 14 וּמִצְוֹת יִתְהַפֵּךְ "אַרְוֵר הַמֶּן" עַל כֹּל
 15 הַמְשַׁמְעַת מִכֵּן ל"בְּרוּךְ מֶרְדֵּכִי"
 16 (שְׁזוּהִי הַכְּפֻנָה הַמְטֵרָה וְהַתְּכַלִּית
 17 בְּהַתְּהוּוֹת כָּל עֲנִיּוֹי רַע שֶׁאוֹתָם
 18 מְסַמֵּל הַחוּשׁ, כְּדֵי לְהַפְּכֵם לְיוֹם
 19 וְאוֹר²¹), נִמְצָא, שֶׁהַחַיִּית
 20 הָאֱלֹקִית (כְּפֻנָה) שֶׁל "אַרְוֵר
 21 הַמֶּן" הוּא "בְּרוּךְ מֶרְדֵּכִי"²²
 22 וְזוֹ הַמְשַׁמְעוֹת הַפְּנִימִית שֶׁל הָעוֹבְדָה
 23 שֶׁשְׁנֵי הַמוֹשְׁגִים הַמְנוּגָדִים הֵם בְּעַלִּי
 24 גִימְטְרִיא שׁוּוֹה, כִּי הַמְטֵרָה וְהַתְּכַלִּית
 25 שֶׁל בְּרִיאַת וְהַתְּהוּוֹת "אַרְוֵר הַמֶּן" הִיא
 26 כְּדֵי לְהַפֹּךְ ל"בְּרוּךְ מֶרְדֵּכִי". וְזֶהוּ
 27 הַפִּירוּשׁ הַפְּנִימִי ד"עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרְוֵר הַמֶּן
 28 יָדַע בֵּין אַרְוֵר הַמֶּן לְבְּרוּךְ
 29 מֶרְדֵּכִי", לְהַפֹּךְ אֶת "אַרְוֵר
 30 הַמֶּן" ל"בְּרוּךְ מֶרְדֵּכִי", כֵּן
 31 שֶׁהַשִּׁנּוּי וְהַמְהַפֵּךְ שֶׁלּוֹ יִהְיֶה מִהַפֵּךְ
 32 מִחוּלַּט מִן הַקְּצָה אֶל הַקְּצָה עַד
 33 שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִרְאֶה שׁוֹם חִילוּק
 34 הַבְּדֵל בֵּינֵיהֶם²³, בֵּינָם שְׁנֵים
 35 "אַרְוֵר הַמֶּן" הַתְּהַפֵּךְ לְגַמְרֵי וְכַבֵּר
 36 נַעֲשֶׂה "בְּרוּךְ מֶרְדֵּכִי".
 37 וּבְעוֹמֵק יוֹתֵר, הַכּוּוֹנָה הִיא לִשְׁנוֹת

ולהפוך את "ארור המן" עד כדי כך שפאָשֶׁר רוֹאֶה אֶת הַעֲנִיּוֹן
 ד"אַרְוֵר הַמֶּן", הָרִי הוּא רוֹאֶה מִיָּד (וְאַדְרָבָה - רוֹאֶה רַק²⁴
 זֹאת וְלֹא שׁוֹם דָּבָר מִמֶּה ש"אַרְוֵר הַמֶּן" מְבַטֵּא וּמְסַמֵּל לְפָנָי הַשִּׁנּוּי וְהַמְהַפֵּךְ)
 אֶת הַכְּפֻנָה שֶׁבְּתוֹכוֹ, "בְּרוּךְ מֶרְדֵּכִי"²⁵.
 אֶךְ עַדִּין צָרִיף לְהַבִּין,
 דְּלְכֹאֲרָה, פֶּאָשֶׁר מְהַפְּכִים
 "אַרְוֵר הַמֶּן" ל"בְּרוּךְ
 מֶרְדֵּכִי", אֲזִי בְּאֵמַת אֵין
 חִילוּק בֵּינֵיהֶם שֶׁהִי "אַרְוֵר הַמֶּן"
 הַפֵּךְ לְהִיּוֹת בְּדִיוֹק כְּמוֹ "בְּרוּךְ מֶרְדֵּכִי",
 וְאִם־כֵּן, לְמָה נִצְאָמַר שְׁצוּיָד
 'לְבִסוּמִי' בְּפִירוֹשׁ "עַד דְּלֹא יָדַע
 בֵּין אַרְוֵר הַמֶּן לְבְּרוּךְ
 מֶרְדֵּכִי", שֶׁמָּזָה מוֹכַח שֶׁיֵּשׁ
 חִילוּק בֵּינֵיהֶם וְהַבְּדֵל בֵּינֵיהֶם
 הוּא עַדִּיין בְּתַקְפּוֹ, אֲלֹא שֶׁלְּהִיּוֹתוֹ
 מְבוֹסֵם אֵינּוּ יוֹדַע הַחִילוּק
 וְהוּא סְבוּר שֶׁשְׁנֵיהֶם שׁוּיִים וְאֵינּוּ יוֹדַע
 לְהַבְּדִיל בֵּינֵיהֶם אֶף שֶׁלֹּאֲמַתּוֹ שֶׁל דָּבָר
 הֵם שׁוּיִים וְחִלּוּקִים זֶה מִזֶּה?
 וְיִוָּכֵן בְּהַקְדָּיִם מִצְאָמַר רַז"²⁶
 גְּדוּלָה תְּשׁוּבָה שְׁזוּדוֹנוֹת נַעֲשׂוּ
 לוֹ כְּזִכְרֵי, וְהִנֵּנוּ, שֶׁעַל־יְדֵי
 תְּשׁוּבָה (מִצְאָהֲבָה כְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ
 ז"ל שְׁכֹאשֶׁר הָאָדָם עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה
 מִיִּרְאָה הַזְּדוּנוֹת נַעֲשׂוּ לוֹ כְּשִׁגְגוֹת,
 וְאֵילוֹ עַל־יְדֵי תְּשׁוּבָה מֵאֲהַבָה הַזְּדוּנוֹת
 הוֹפְכִים לְהִיּוֹת כְּזִכְרֵי) הִנֵּה גַם
 נִיִּצּוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁיִּשְׁנָם
 בְּזוּדוֹנוֹת²⁷ שֶׁהִי כֹל דָּבָר בְּעוֹלָם, גַּם
 אִם הוּא הִפֵּךְ הַקְּדוּשָׁה וּמְקַבֵּל חַיּוֹת
 אֱלוּקִית מְצוּמְצֵמַת בִּיחֻד, בְּעֵצֶם נְבִיא
 וּמִתְקִיִּים רַק מֵאלוּקוֹת וְקְדוּשָׁה וְגַם
 בְּדִבְרֵי־הַכִּי נְחוּמִים יֵשׁ נִיִּצּוּץ אֱלוּקִי,
 וְכֹאשֶׁר הָאָדָם עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה (מֵאֲהַבָה)
 נִיִּצּוּצוֹת אֵלֶּה נִהְפְּכִים לְזִכְרֵי.
 וּבְעִנְיַן זֶה שֶׁל הַעֲלָאת הַנִּיִּצּוּצוֹת

(20) אסתר ט, א. (21) תניא פכ"ז - עה"פ (משלי טז, ד) וגם רשע ליום רעה. (22) אלא דלהיות שהחיות אלקי שב"ארור המן" הנמשך מ"ברוך מרדכי" הוא בתכלית ההעלם, לכן הוא באופן של "גימטריא" שהוא חיות מועט ביותר (תניא ח"ב שם). וראה עד"ז תורת מנחם - התוועדויות חמ"א ע' 275 ואילך בענין "בכלל". (23) להעיר מהמ"ד שבשעת מ"ת ענו על הן הן ועל לאו הן (נת' בלקו"ש ח"ו ע' 124 ואילך). (24) ועפ"ז מובן החיוב דכשם כו' לקבולי בשמחה (ברכות ס, ב) - חיוב ע"פ תורת אמת, היינו שמחה אמיתית, כשם. וראה תניא פכ"ז. (25) ועפ"י יומתק הלשון "דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - שמלשון זה משמע שאינו יודע ההפרש שביניהם. משא"כ להפירוש "שלא ידע לחשוב שארור המן בגימטריא ברוך מרדכי", הרי אדרבה, ה"לא ידע" הוא במה שדומין זל"ז, ולא בההפרש שביניהם. (26) יומא פו, ב. (27) שגם הן

שבת פרשת ויקרא, פרשת זכור, ט' אדר-שני, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 שבי'זדונות' היא מעלת בעלי-תשובה על צדיקים, וּכְפֹסֵק־דִּין
 2 חכמינו ז"ל "במקום שבעלי-תשובה עומדים, צדיקים גמורים
 3 אין יכולים לעמוד שם"²⁸, פי צדיקים מְבַרְרִים רק את
 4 הניצוצות מפרידים את הטוב מהרע ומעלים לקדושה רק את ניצוצות
 5 הקדושה שְׂבֻדְבָרִים המותרים
 6 באכילה ובהנאה שְׁחִיתוֹתם היא 1
 7 מְקַלֶּפֶת נוֹגַהּ הכוחות והנבראים 2
 8 השייכים לצד של היפך הקדושה 3
 9 נקראים 'קליפות' (כי הם מעלימים על 4
 10 האור האלוקי כשם שהקליפה מסכה 5
 11 על הפרי) והדברים המותרים מקבלים 6
 12 חיות מקליפת 'נוגה', לשון אור, כי היא 7
 13 קליפה שמעורב בה גם טוב, ואילו 8
 14 הניצוצות של הקדושה האלוקית 9
 15 שִׁנְפְּלוּ בְּדָבָרִים הָאֲסוּרִים 10
 16 באכילה והנאה שָׁהֵם מְשַׁלֵּשׁ 11
 17 קליפות הטמאות לגמרי שאין 12
 18 בהן טוב כלל, אי אפשר לְבַרְרֵם 13
 19 להפריד מתוכם את הניצוצות 14
 20 ולהעלותם לקדושה על-ידי שימוש 15
 21 בהם או אכילתם על-פי תורה 16
 22 (ואֲדַרְבָּהּ, על-פי תורה צריך 17
 23 לְדַחֲוֹתָם²⁹ ולא לעסוק בבירור 18
 24 שלהם), מֵה־שְׂאִינ־כֶּן בְּעַלִּי- 19
 25 תְּשׁוּבָה מְבַרְרִים בדיעבד גם את 20
 26 הניצוצות שִׁנְפְּלוּ בְּשַׁלֵּשׁ 21
 27 קליפות הטמאות כי אמנם 22
 28 בתחילה באו במגע עם הדברים הללו 23
 29 שלא על-פי תורה אבל לאחר שעשו 24
 30 תשובה (מאהבה) יש להם את היכולת 25
 31 לברר גם את הניצוצות הללו (ועד 26
 32 אֶפִּילוּ הַנִּיצוּצוֹת של הקדושה 27
 33 האלוקית שִׁנְפְּלוּ בְּזִדְוֹנוֹת, חטאים 28
 34 שנעשו בוודאי שָׁהֵם לְמִטָּה נחותים 29
 35 יוֹתֵר מִהַדְּבָרִים הָאֲסוּרִים, להיותם חטאים היפך רצון 30
 36 הַעֲלִיזוֹן³⁰ בעוד שעצם הקיום של הדברים האסורים שהחיות שלהם באה

מהקליפות הטמאות איננו בניגוד לרצון העליון), שָׁגַם הֵם ה'זדונות'³¹
 יִהְפְּכוּ לזִכִּיתִּים.³¹
 וְהִנֵּה, הַטַּעַם הפנימי לכך שִׁישׁ בְּכַחַת תְּשׁוּבָה מאהבת ה' לְבַרְרֵךְ
 גַּם אֶת הַנִּיצוּצוֹת שֶׁבְּזִדְוֹנוֹת, אֵף שָׁהֵם הֵיפֵךְ רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ
 ואם כן הם דברים נחותים מאד שכדי
 לברר ולהעלות אותם יש צורך בכוחות
 מיוחדים, הוא - לְפִי שֶׁתְּשׁוּבָה
 מְגַעֶת מגיעה ונוגעת 'בְּכַחַת
 הַעֲצָמוֹת עצמותו ומהותו של
 הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, 'בְּעַלִּי
 הַרְצוֹן'³², בחינה שנעלית מהרצון
 העליון, ולכן יש בכוח התשובה לברר
 גם 'זדונות' שהם היפך הרצון, כי 'בעל
 הרצון', 'בעל-הבית' הקובע והשליט
 על הרצון זו בחינה שלמעלה מ'רצון'
 כי עם היות הרצון העליון בחינה
 נעלית מאד, הרי זו התלבשות מְסוּיֵמֶת
 של עצמותו בנטייה ובכיוון מְסוּיֵימֶת,
 בצד הקדושה דוקא ואילו מה שמנגר
 לקדושה הוא היפך הרצון, אבל
 התשובה עולה ומגעת ל'בעל הרצון'
 שְׂאִינֵנו מוֹכֵרָה חֶסֶד-וְשָׁלוֹם
 וְאִינֵנו נִתְפָּס בְּרִצְוֹן'³³ ואי
 אפשר 'לחפוס' ולהגביל את הרצון
 בענין ובכיוון מסויים כזה או אחר.
 דְּהִנֵּה, מִצַּד עֲצָמוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ
 הָרִי אֵינִי יוֹדֵעַ בְּאִיזָה מֵהֵם
 חֲפִץ האם במעשיהם של צדיקים או
 להיפך כו'³⁴, אֵלֶּא שְׂבַחַר
 הקדוש-ברוך-הוא (בְּבַחֲרֵהָ
 חֲפְשִׁית ולא מפני ההכרח חס'
 ושלום) לְהִיֹּת חֲפִץ בְּמַעֲשֵׂיהֶם
 שֶׁל צַדִּיקִים. וּבְמִילָא לֹא שִׁיךְ
 לא ייתכן שְׁתַּהֲיָה לְזִדְוֹנוֹת
 חֲפְשִׁית מִקּוֹם לְגַבְיֹו, וְשִׁיחֵהָ בְּכַחַת של ה'זדונות' לְהַעֲלִים עַל
 נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּמְצְאִים בָּהֶם³⁵ כי רק בדוגת הרצון יש

37 מהקליפות הטמאות איננו בניגוד לרצון העליון), שָׁגַם הֵם ה'זדונות'³¹
 38 יִהְפְּכוּ לזִכִּיתִּים.³¹
 39 וְהִנֵּה, הַטַּעַם הפנימי לכך שִׁישׁ בְּכַחַת תְּשׁוּבָה מאהבת ה' לְבַרְרֵךְ
 40 גַּם אֶת הַנִּיצוּצוֹת שֶׁבְּזִדְוֹנוֹת, אֵף שָׁהֵם הֵיפֵךְ רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ
 41 ואם כן הם דברים נחותים מאד שכדי
 42 לברר ולהעלות אותם יש צורך בכוחות
 43 מיוחדים, הוא - לְפִי שֶׁתְּשׁוּבָה
 44 מְגַעֶת מגיעה ונוגעת 'בְּכַחַת
 45 הַעֲצָמוֹת עצמותו ומהותו של
 46 הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, 'בְּעַלִּי
 47 הַרְצוֹן'³², בחינה שנעלית מהרצון
 48 העליון, ולכן יש בכוח התשובה לברר
 49 גם 'זדונות' שהם היפך הרצון, כי 'בעל
 50 הרצון', 'בעל-הבית' הקובע והשליט
 51 על הרצון זו בחינה שלמעלה מ'רצון'
 52 כי עם היות הרצון העליון בחינה
 53 נעלית מאד, הרי זו התלבשות מְסוּיֵמֶת
 54 של עצמותו בנטייה ובכיוון מְסוּיֵימֶת,
 55 בצד הקדושה דוקא ואילו מה שמנגר
 56 לקדושה הוא היפך הרצון, אבל
 57 התשובה עולה ומגעת ל'בעל הרצון'
 58 שְׂאִינֵנו מוֹכֵרָה חֶסֶד-וְשָׁלוֹם
 59 וְאִינֵנו נִתְפָּס בְּרִצְוֹן'³³ ואי
 60 אפשר 'לחפוס' ולהגביל את הרצון
 61 בענין ובכיוון מסויים כזה או אחר.
 62 דְּהִנֵּה, מִצַּד עֲצָמוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ
 63 הָרִי אֵינִי יוֹדֵעַ בְּאִיזָה מֵהֵם
 64 חֲפִץ האם במעשיהם של צדיקים או
 65 להיפך כו'³⁴, אֵלֶּא שְׂבַחַר
 66 הקדוש-ברוך-הוא (בְּבַחֲרֵהָ
 67 חֲפְשִׁית ולא מפני ההכרח חס'
 68 ושלום) לְהִיֹּת חֲפִץ בְּמַעֲשֵׂיהֶם
 69 שֶׁל צַדִּיקִים. וּבְמִילָא לֹא שִׁיךְ
 70 לא ייתכן שְׁתַּהֲיָה לְזִדְוֹנוֹת
 71 חֲפְשִׁית מִקּוֹם לְגַבְיֹו, וְשִׁיחֵהָ בְּכַחַת של ה'זדונות' לְהַעֲלִים עַל
 72 נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּמְצְאִים בָּהֶם³⁵ כי רק בדוגת הרצון יש

נקראות בשם "זדונות", כי הניצוץ "מתרחק ונחשך כ"כ עד שהוא כמו רע" ע"ד הענין דחתיכה נעשית נבלה (ד"ה פדה בשלום העת"ר (המשך תער"ב ח"ב פשע"ד (ע' תשע"ו) - נעתק בקיצורים לתניא ע' קמג) - אבל לא הזדונות עצמם ח"ו (ד"ה נ"ח עת"ר (סה"מ עת"ר ע' קג). וראה להלן הערה 35). (28 מובא בפשיטות בכ"מ בדא"ח. והוא דעת ר' אבהו בברכות (לד, ב) והביאו הרמב"ם בהל' תשובה פ"ז ה"ד. וראה בארוכה בהערה 1 לד"ה פדה בשלום תש"ט (סה"מ תש"ט ע' 183), לקו"ש ח"י"ד ע' 361. 29) ראה גם לקו"ת שה"ש ו, ד. 30) ראה תניא פכ"ד. 31) ראה בכ"ז בארוכה דרמ"צ קצא, א. 32) ד"ה חקעו תרצ"א (בסה"מ קונטרסים ח"א קכו, א ואילך. סה"מ תרצ"א ע' יב ואילך) קרוב לסופו. ובכ"מ. 33) ראה ד"ה שובה אעת"ר קרוב לסופו, וז"ל: שרש ענין התשובה הוא מפני שעצמות אוא"ס אינו מוכרח ח"ו ברצונו, שהגם שהרצון דמצוות הוא ג"כ בפנימיות ועצמות אוא"ס, אינו מוגבל ומוכרח ח"ו בהרצון. 34) ב"ר ספ"ב. וראה לקו"ת זו, ד. 35) אבל אין לומר שמכיון שאינו מוכרח ברצונו, אפשר שגם הזדונות עצמן יתפכו לזכיות - שהרי המצוות מתייחסות אל עצמותו.

ולא תשבית מלח ברית אלקיך גו'

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 אחד ומעבר למצב אחר, שונה לגמרי, לכן כיוון שבעלי תשובה יוצאים
 2 מגדרי המציאות האישית שלהם, ממשיכים הם את בחינת 'בעל
 3 הרצון'³⁸ שלמעלה מכל הגדרה.
 4 וזהו פירוש המאמר "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך
 5 מרדכי", שהפסח להפוך את
 6 "ארור המן" ל"ברוך
 7 מרדכי" עד כדי כך שלא יהיה ניכר
 8 ההבדל ביניהם, כמבואר לעיל
 9 באריכות, בא רק על-ידי
 10 העבודה ד"לא ידע", בחינת
 11 הפטול המוחלט של המציאות
 12 האישית שלמעלה מטעם
 13 ודעת, עבודת ה' מעל ומעבר למה
 14 שמתחייב על פי השכל וההיגיון,
 15 שדוקא ענין זה מגיע בבחינת
 16 האלוהית העליונה שבה נאמר
 17 איני יודע באיזה מהם חפץ
 18 כו', כמבואר לעיל שהיא בחינת
 19 עצמותו ית', 'בעל הרצון, ומשם
 20 נמשך הפסח לבני ישראל לעבודת
 21 ה' למעלה מטעם ודעת, שעל-ידי
 22 ביכולתם להפוך את הענין
 23 ד"ארור המן"³⁹ ל"ברוך
 24 מרדכי"⁴⁰.
 25 ועל-פי-זה יש לומר בנוגע
 26 לציון של ה'צמח-צדק'
 27 במאמר הנזכר ב'לקוטי תורה'
 28 ל"דרוש פורים" בתורה אור'
 29 (שזהו הדרוש שהתחלתו
 30 "חייב איניש כו' עד דלא
 31 ידע" כו', וקורא ה'צמח צדק'
 32 קורא למאמר הזה בתורה אור' בשם
 33 "דרוש פורים" סתם, אף
 34 שישנם פניה דרושים

1 מקום להבדיל בין דברים שהם על פי הרצון ומגלים אלוקות לדברים שהם
 2 היפך הרצון ומעלימים על אלוקות, אבל לגבי העצמות, 'בעל הרצון' גם
 3 ה'זדונות' לא מסוגלים להעלים ולהסתיר. ובחינת 'בעל הרצון'
 4 שאינה נתפסת כ'רצון' דתורה ומצות ועל ידי לימוד התורה וקיום
 5 המצוות בדרך הרגילה, עבודת
 6 הצדיקים, אי אפשר להגיע ו'לגעת'
 7 בדרגה זו, הרי היא נמשכת דוקא
 8 על-ידי עבודת התשובה.
 9 והיגיון, שצדיקים, אפילו אלו
 10 שהגיעו לדרגת עובדי ה'
 11 באהבה רבה בתענוגים שהיא
 12 דרגה גבוהה ונעלית ביותר באהבת ה',
 13 פיון שיש להם עצמם תענוג
 14 והנאה בעבודתם, הרי למרות
 15 שמדובר בצדיקים נעלים מאד
 16 שמתענגים מאהבת ה' הם בבחינת
 17 יש מי שאוהב³⁶, מציאות
 18 דקדושה והמציאות האישית שלהם
 19 לא התבטלה לגמרי, ולכן
 20 ממשיכים רק בחינת הרצון
 21 שהיא ענין כזה למעלה שכביכול
 22 מוגדר בגדר כלשהו ונוטה דווקא
 23 לכיוון מסוים של צד הקדושה. מה-
 24 שאין-כן בעלי-תשובה, פיון
 25 שעבודתם היא בתנועה של
 26 בטול המציאות האישית, שאינם
 27 מרוצים ממצבם הקודם, לפני
 28 שעשו תשובה, ומנתקים את
 29 עצמם (רייסן זיף ארויס
 30 מתנתקים ויוצאים) ממנו, אסורה
 31 מפיאן³⁷, על-דרך המבואר על
 32 הפסוק של דברי משה רבנו בסנה
 33 "אסורה נא ואראה", אסורה מאן
 34 להתקרב לשם, היינו התנתקות ממצב

וכדמפורש בד"ה שובה שם שגם בפנימיות ועצמות אוא"ס (שרש התשובה) ישנו הרצון דמצוות (וכמובן גם מב"ר שם, שגם) בהבחי' שעלי' אמרו "ואיני יודע באיזה מהם חפץ" בבחי' זו גופא חפץ הוא במעשיהן של צדיקים ואינו חפץ במעשיהן של רשעים) [ואדרבה: מכיון שעצמותו ית' אינו נתפס בהרצון, ושילית הרע הוא מצד בחירתו - הרי מצד בחירה זו נעשה הרע מושלל ומופרך בתכלית, עוד יותר מאשר בבחי' הגילויים (כמבואר בלקו"ש ח"ד ע' 1341)], כ"אם שמכיון שאינו נתפס כו' אי"ז מעלים לגבי' כו', ככפנים. 36) תניא פל"ה. פל"ז. 37) רש"י שמות ג, ג. וקאי על התנועה דתשובה (תורת הבעש"ט עה"פ וירא מלאך הוי' אליו (נדפס בסה"ש תש"ב ע' 46). ד"ה מן המיצר תש"ה בתחלתו). 38) ראה עד"ז ד"ה תקעו הנ"ל. 39) היינו הניצוצות שבו, אבל לא את "המן" עצמו כנ"ל הערה 27; 35. וגם ענין זה נרמז ב"עד דלא ידע", שגם בבחי' "לא ידע", ישנו שיעור - "עד" (ראה עד"ז ד"ה אמר רבא חייב איניש תש"ח פ"י (סה"מ תש"ח ע' 120 ואילך)). 40) ראה עד"ז המשך ר"ה תרצ"ה בסופו (סה"מ קונטרסים ח"ב שמו, א ואילך), ד"ה היום הרת עולם תשי"ג פ"ו (סה"מ תשי"ג ריש ע' י) שהענין ד"אתהפכא חשוכא לנהורא" הוא מצד יכולת העצמות אשר היכולת להאיר ושלא להאיר הו"ע אחד - ולכן ע"י גילוי בחי' זו, אפשר להפוך גם את החושך לאור. עיי"ש.

ביאור בדרך אפשר

1 המדברים בעניני פורים, לפי שבמצינה זו של "לבסומי עד דלא
 2 ידע" מתבטא ענין הפורים⁴¹ כמבואר לעיל), שפונתו בזה לרמוז
 3 לשני הענינים שבפורים שכאמור מבטאים את תוכנו הכללי, הן
 4 העבודה והפיכת "אורו המן" ל"ברוך מרדכי", והן
 5 ה'נתינת כח' על זה על-ידי
 6 העבודה ד"לא ידע" (במבאר
 7 בדרוש זה⁴² בתורה אור'
 8 שהפירוש המשמעות הפנימית
 9 בעבודת ה' ד"עד דלא ידע"
 10 שבוה הגדירו חכמינו ז"ל את החיוב
 11 לבסומי" בפורים הוא שעל-ידי
 12 מסירות-נפש שלמעלה
 13 מהדעת הנקראת "לא ידע"
 14 מגיעים רעוגעים' ומתקשרים
 15 בעצמות אור-אין-סוף ברוך"
 16 הוא, שלגביה כולם שוים
 17 ממש ואין הבדל בין "אורו המן"
 18 ל"ברוך מרדכי"), שדוגמתם של
 19 שני הענינים האמורים אודות פורים
 20 בענין משל הקדמוני שעליו
 21 מדובר במאמר ב'לקוטי תורה' הוא
 22 ענין הפעולה בהעלם המשל
 23 שמצד עצמו הוא העלם והסתור (על-
 24 דרך "אורו המן") לעשותו כלי
 25 לקדמוני של עולם שיתגלה בו
 26 אור אין-סוף (על-דרך "ברוך מרדכי"),
 27 וה'נתינת כח' לזה לעבודת ה'
 28 הפועלת את השינוי הזה מהעלם לגילוי
 29 על-ידי ענין המסירות נפש'
 30 שבא מעצמות הנפש
 31 שלמעלה מהשכל, כנזכר
 32 לעיל (סעיף ב) בארוכה.
 33 ד) ויש להוסיף, שהענין דאיתהפכא חשוכא
 34 דאיתהפכא חשוכא לנהורא
 35 הפיכת החושך לאור (הן בפורים,
 36 להפוך הענין ד"אורו המן"
 37 שמצד עצמו הוא חושך והסתור
 38 ל"ברוך מרדכי", אור וגילוי
 39 והן במשל הקדמוני, שגם
 40 העלם המשל יהיה כלי
 41 לקדמוני של עולם ענין הגילוי) מרומז גם בפסוק "ולא

ביאור בדרך אפשר

תשבית מלח" (שבו מתחיל המאמר), כמבאר ב'לקוטי
 תורה'⁴³ בענין המלח שממתיק את הבשר ונותן בו טעם,
 ששרש הבשר הוא מן הדם שבלב, והוא ענין המדות
 הרגשות שבנפש הבהמית, וצריך להפכן מן הקצה אל הקצה
 כו' שתמורת הנטייה הטבעית של
 הנפש הבהמית לתאוות העולם הזה
 המידות ייפכו לקדושה, ולזה
 צריך מלח דוקא כו'.
 ומוסיף לבאר⁴⁴ הטעם
 שנקרא המלח "ברית
 אלקיד", כי שרש הדינים
 והמרירות נמשכים משם
 אלקים, השם של מידת הדין
 והצמצום שיש בו ק"ך צרופים
 מאה ועשרים אופנים באיזה סדר
 לכתוב את האותיות אל"ף, למ"ד,
 ה"א, י"ד, מ"ם מהם מורכבת המילה
 של שם 'אלוקים' וריבוי צירופים
 משמעותו ריבוי צמצומים כי כל צירוף
 נוסף הוא צמצום נוסף (בדומה
 למבואר לעיל שמילה שהיא הגימטריא
 של מילה בעשרה מאמרות היא חיות
 מועטת ומצומצמת של המקור ממנה
 היא באה בהשתלשלות, כך גם
 הצירופים הם צמצומים)
 המשתלשלים משורש ומקורם
 בשם אלוקים למטה עד סוף
 העשייה העולם התחתון מבין
 ארבעת העולמות הכלליים (אצילות,
 בריאה, יצירה, עשיה), ומתקם
 יונקים ק"ך צרופים דנוגה
 הארות מצומצמות של שם אלוקים
 שיוודות להחיות את קליפות נוגה,
 שבין שניהם משניהם ביחד, היינו
 ק"ך הצירופים כפי שהם בשם אלוקים
 וק"ך הצירופים כפי שירדו למטה עד
 קליפת נוגה נעשים מ"ר, שתי
 פעמים ק"ך (120 ועוד 120 =
 240), וכתבשבון עמלק שהוא
 בגימטריא 240 (המקור ד"אורו
 והמלח שכאמור נותן טעם בבשר
 המן" שהיה מבני אגג מזרע עמלק). והמלח

(41) אלא שמ"מ אינו מציין ל"דרוש המתחיל חייב אינו כו' עד דלא ידע" - אף שכוונתו ב"דרוש פורים" היא לענין "חייב כו' עד דלא ידע" שבפורים - כי אז, מכיון שאופן הציון בכ"מ הוא ל"ד"ה כו", לא הי' ניכר שמרמז בזה איזה ענין, ובמילא לא היינו יודעים שכוונתו היא (גם) לענין "חייב כו' עד דלא ידע", כ"א לדרוש המתחיל חייב כו'. ולכן מציין ל"דרוש פורים." (42) צט, ד. (43) שם ו, א. (44) שם, ריש ע"ב.

ולא תשבית מלח ברית אלקיך גו'

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 ממתיק את הדינים (עגנן המרירות) הנ"ל על-ידי שממשיך
 2 משרש ועיקר הגבורות דקדושה כו' כמבואר בקבלה וחסידות
 3 שאין הדינים נמתקים אלא בשרשם' כי בשרוש הגבורות הטוב הוא מוחלט
 4 ורק אחרי ירידה וצמצומים רבים יכולים להתהוות גבורות קשות והמתקתם
 5 היא על ידי שמתגלה ומאיר בהם
 6 שורשם ועיקרם במידת הגבורה עצמה.
 7 (ה) ויש להוסיף ולקשר זה
 8 עם פללות התוכן הכללי של
 9 פרשת ויקרא (שהרי בכמה
 10 שנים כמו בשנת אמירת המאמר,
 11 תשכ"ה וגם השנה (תשע"ו), קורין
 12 פרשת ויקרא בשבת
 13 שבסמיכות לפורים, ומזה
 14 מובן⁴⁵, שבפרשת ויקרא מרומז מעניניו ומעלתו
 15 מרומז מעניניו ומעלתו של
 16 פורים כמבואר בכמה מקומות שאף
 17 כי קביעות המועדים לא קשורה בסדר
 18 פרשיות השבוע בתורה שהרי לחגים
 19 יש תאריכים קבועים לפי היום בחודש,
 20 בכל זאת מצד התוכן הפנימי יש קשר
 21 ושייכות בין פרשת השבוע למועדים
 22 שחלים באותו שבוע).
 23 דהנה, התחלת הפרשה היא
 24 ויקרא אל משה, וכפירוש
 25 רש"י, שלכל דברות ולכל
 26 אמירות ולכל ציוויים של
 27 הקדוש-ברוך-הוא למשה ובני ישראל
 28 קדמה קריאה, לשון חיבה,
 29 הינו, שנהו החיבה של הקדוש-
 30 ברוך-הוא לישראל עגנן שקודם
 31 ונעלה יותר (קדימה עדיפות
 32 לא רק בזמן, אלא גם
 33 במעלה) מכל הדברות,
 34 אמירות וציוויים שבתורה⁴⁶.
 35 וכמוכן גם ממה שכתוב
 36 "ויקרא" סתם מבלי לפרט ולפרש
 37 מי הקורא, ולא נאמר ויקרא הו'
 38 (כמו שנאמר בריבוי מקומות אחרים

בתורה וידבר הו', ויאמר הו'), פנין שהקריאה של חיבה
 החיבה והאהבה של הקדוש-ברוך-הוא לבני ישראל באה נובעת ונמשכת
 מהקדוש-ברוך-הוא בעצמו, כפי שהוא למעלה אפילו
 משם הו'⁴⁷, שהוא שם נעלה אבל בכל זאת שם' ולא עצם המהות, ועל
 עצמותו נאמר שהוא בחינת "אנכי",
 אני עצמי דלא אתרמיז שאיננה
 נרמזת בשום אות כו'⁴⁸.
 וסיום הפרשה הסיום והחתימה
 של פרשת ויקרא הוא בדיני קרבן אשם
 הבא בתור כפרה על חטאים מסויימים
 ועל כך נאמר "ונפש פי
 תחטא"⁴⁹, ולא רק חטא
 בשוגג, אלא חטא במזיד,
 והחטא הוא "ומעלה בו
 מעל", מעילה חס-ושלום
 ורחמנא-ליצלן בקדוש-
 ברוך-הוא⁵⁰, וגם שבועה על
 שקר היינו חטאים חמורים ביותר
 שגורמים ירידה גדולה ביותר. ועד
 שגם התבות המילים האחרונות
 של הפרשה הם "לאשמה
 בה"⁵¹, הפסוק האחרון בפרשת
 ויקרא אומר שקרבן האשם מכפר על
 החטא ומביא את הסליחה, והפסוק
 אומר "ונסלה לו על אחת מכל אשר
 יעשה לאשמה בה" כתוב כך שהסיום
 שלו, המילים האחרונות של הפרשה,
 הם "לאשמה בה", לשון אשמה
 וחובה. ולכאורה אינו מובן,
 שהרי שם הפרשה "ויקרא"
 ותוכנו לשון חיבה הוא לא רק
 על-שם התחלתה, אלא מורה
 על תוכן כל הפרשה עד
 לסיומה⁵², ואדרבה, מצד
 הפלל ש'נעוץ תחלתן בסופן
 וסופן בתחלתן"⁵³, יש
 שייכות מיוחדת בין סיום
 הפרשה להתחלתה.

39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76

(45) ראה של"ה חלק תושב"כ ר"פ וישב (נעתק בלקו"ש ח"ה ע' 129 הערה 1). (46) וכבמשנה אבות (פ"ג, יד) חביבין ישראל שנתן להם כלי חמדה. (47) ראה זח"א קב, ב. לקו"ת ר"פ ויקרא. וראה סד"ה ויקרא העת"ר (המשך תער"ב ח"ב ס"ע תתק"ח ואילך). (48) לקו"ת פנחס פ, ב. וראה זח"ג רנו, ב. וראה לקו"ש ח"ז ע' 25 הערה 45. (49) ה, כא ואילך. (50) ראה פירוש"י שם. (51) שם, כו. (52) שהרי כולם הם חלקים ונקראים פ' ויקרא וכיו"ב. ראה בארוכה לקו"ש ח"ה ע' 57 ואילך. תורת מנחם - התוועדויות חמ"א ע' 264 ואילך. (53) ספר יצירה פ"א מ"ז.

שבת פרשת ויקרא, פרשת זכור, ט' אדר-שני, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 יתכן שתתבות המילים "לאשמה בה" שמדברות על החטא והחובה
 2 הם סיום פרשת ויקרא, לשון חיבה?
 3 אף הענין הוא, שהענין ד"לאשמה בה" אף הוא מבטא את
 4 חיבת הקדוש-ברוך-הוא לבני ישראל, שכן הוא מורה על הזדונות
 5 שנהפכים לזכיות על-ידי
 6 וכפר גו' ונסלח⁵¹ האמורים
 7 באותו פסוק החתום את הפרשה
 8 בתחילתו, שהרי אמתית הפפרה
 9 והסליחה על החטא והאשמה היא
 10 פאשר הזדונות נהפכים
 11 לזכיות²⁶ כמבואר לעיל באריכות.
 12 ובענין זה דוקא מתבטאת
 13 אמתית החיבה של הקדוש-
 14 ברוך-הוא לישראל שקדמה
 15 לתורה ובאה לפני האמירות
 16 והציויים של מצוות התורה ונעלית
 17 מהם, שלכן אפילו פאשר איש
 18 ישראל עובר על מצות
 19 התורה ועושה מעשה עשו
 20 רחמנא-ליצלן, הנה גם אז
 21 ואוהב את יעקב⁵⁴ שבו כלשון
 22 הכתוב "הלא אח עשו ליעקב, ואוהב
 23 את יעקב" ונהיגו, שאף שמצד
 24 עצמותו יתברך נאמר "איני
 25 יודע באיזה מהן תפיץ" כו'¹⁷

26 (פנזכר לעיל סעיף ג), וכמו שכתוב⁵⁵ הלא את עשו
 27 ליעקב, שניהם בשנה לכאורה, הנה מכל-מקום הקדוש-ברוך-הוא
 28 בוחר בבחירה חופשית שיהיה ואוהב את יעקב ואת עשו
 29 שגאתי⁵⁶], והקדוש-ברוך-הוא מכפר וסולח על אשמותיו
 30 של היהודי שחטא רחמנא-ליצלן, ועד
 31 שהזדונות נהפכים לזכיות,
 32 ועל-ידי-זה נעשה גם פללות
 33 הענין והתוכן הכללי (לא רק
 34 של אותו יהודי פרטי שעשה תשובה)
 35 דאתהפכא חשוכא לנהורא
 36 ומרירו למתקא⁵⁷, הפיכת
 37 החושך לאור והמר למתוק בביאת
 38 משיח צדקנו בקרוב ממש,
 39 שאז לא יהיו כלל העלמות והסתרים
 40 מכל סוג שהוא, ושמתח עולם
 41 על ראשם⁵⁸.

12 יתברך נאמר "איני יודע באיזה מהן תפיץ" כו' (פנזכר לעיל סעיף ג), וכמו
 13 שכתוב⁵⁵ הלא את עשו ליעקב, שניהם בשנה לכאורה, הנה ואוהב את יעקב
 14 ואת עשו שגאתי⁵⁶], והקדוש-ברוך-הוא מכפר וסולח על אשמותיו, ועד
 15 שהזדונות נהפכים לזכיות, ועל-ידי-זה נעשה גם פללות הענין דאתהפכא
 16 חשוכא לנהורא ומרירו למתקא⁵⁷, בביאת משיח צדקנו בקרוב ממש, ושמתח
 17 עולם על ראשם⁵⁸.

(54) מלאכי א, ג. (55) שם, ב. (56) נתבאר בתו"א קכ, ג. לקו"ת לג"פ לז, א ואילך. אוה"ת בראשית (ח"ג) תקסה, א ואילך.
 ובכ"מ. (57) ראה זח"א ד, א. (58) ישע"י לה, י. שם נא, יא.

אגרות קודש

בי"ה, ז' אדי"ש, תשי"ז

ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבם ממוצש"ק, ובמ"ש בהנוגע לסניף תו"ת אשר במחנם הט', כבר ידוע
 הדין אשר אפילו דאניס רחמנא פטרי הרי כמאן דעביד לא אמרינו, וכנראה זה גם במוחש, כן ידוע
 שעניי עירך קודמין...

פשוט אשר מראש ניתנו להם היכולת והכחות לעשות בזה באופן שיבא לידי פועל (שמזה
 מובן ג"כ שאין בזה אונס) ואין הדבר תלוי אלא ברצונם, אלא שכיון שגם ברצון ישנו חיצוניות הרצון
 ופנימיות הרצון ורואים שהרצון דעד עתה לא פעל, בטח לא רתמו (ניט איינגעשפאנט) בזה אלא
 חיצוניות הרצון, ומוכרח שיהי נוגע לפנימיות הרצון ואז יצליחו...

בודאי ינצלו ימי הפורים במחנם הט' גם להפצת המעינות חוצה.

בברכת פורים שמח ולבשו"ט.